

Sprawozdanie

z działalności Polskiego Towarzystwa Geologicznego w roku admin. 1927/28.

Rok ten był rokiem intensywnej pracy Pol. Towarzystwa Geologicznego tak w kraju jak i zagranicą.

Z początkiem roku 1928 ukończono druk IV-go t. „Rocznika Pol. Tow. Geol.“, który przesłany został do 108 towarzystw i instytucji naukowych zagranicą a do 53 w kraju, przez co nawiązano nowe stosunki wymiany wydawnictw. W myśl uchwały Zarządu T-wa wszyscy członkowie płacący regularnie wkładkę członkowską wynoszącą zaledwie 10 zł. rocznie, otrzymali ten tom bezpłatnie i również będą je w przyszłości otrzymywać. Druk tegoż tomu IV-go został prawie w całości pokryty subwencją Min. W. R. i O. P. Rozpoczęto natychmiast druk V-go tomu „Rocznika“, również dzięki uzyskanej z Min. W. R. i O. P. subwencji, przyczem objętość druku tomu V-go wzrosła bardzo znacznie.

Z końcem maja 1928 r. odbył się w Pradze VI. Zjazd czesko-słowackich przyrodników, lekarzy i inżynierów, w którym wzięło udział 15 członków T-wa Geol. wygłaszając cały szereg referatów oraz biorąc żywy udział w dyskusjach tak na posiedzeniach w Pradze jak i podczas wycieczek urządzonych przez Zjazd.

Z końcem czerwca tegoż roku odbył się w Kopenhadze zjazd geologiczny z okazji czterdziestolecia duńskiego Instytutu Geologicznego, w którym z ramienia Pol. T-wa Geol. wzięli udział: Prezes T-wa prof. dr. Nowak, prof. dr. Limanowski, prof. dr. Pawłowski, prof. dr. Lewiński, prof. dr. Lenciewicz i prof. dr. Rydzewski. Prezes T-wa zawiózł do Kopenhagi następujący pięknie wykonany adres T-wa Geol. dla Państw. Inst. Geol. w Danji.

POLSKIE TOWARZYSTWO GEOLOGICZNE (SOCIÉTÉ GÉOLOGIQUE DE POLOGNE) KRAKÓW, 53, RUE GRODZKA.

Au Service Géologique du Danemark.

Le Danemark et la Pologne n'ont pas des frontières communes, mais ces deux pays sont liés par de nombreuses attaches d'ordre paléogéographique, géologique et historique.

Nos grandes culminations anticlinales de la plaine de Pologne trouvent leur continuation vers le Nord-Ouest dans le sous-sol du Danemark. Ce sont les mêmes glaciers scandinaves, qui ont sculpté la face de nos terres. Les frontières septentrionales du notre pays sont baignées par des flots de la même mer. Dans les veines des anciens rois du Danemark coulait le sang de la famille royale de Piast et le héros national polonais Czarniecki luttait avec succès au côté des légions danoises.

Il est d'autant plus compréhensible, qu'au moment où le Service Géologique du Danemark célèbre son 40-e anniversaire la Société Géologique de Pologne n'a pu manquer à participer à cette grande fête.

Nous avons l'honneur de Vous féliciter de la glorieuse tâche scientifique accomplie, nous Vous souhaitons des nombreuses années d'une prospère activité.

Kraków, le 15 juin 1928.

Secrétaire
F. Bieda,

Président
J. Nowak.

Na tym zjeździe delegacja polska za inicjatywą Prof. Li-manowskiego wystąpiła z propozycją zawiązania Assocjacji dyluwjalnej, która to propozycja po długich i mozolnych pertraktacjach, została w nieco zmodyfikowanej szacie przyjętą przez plenum zjazdu, a mianowicie została zawiązana: „L'Association pour l'étude du Quaternaire européen“, regulamin której — w głównych zarysach oparty na regulaminie Assocjacji karpackiej — opracował Prezes T-wa prof. dr. Nowak. Sekretarzem — korespondentem na Polskę tejże Assocjacji został wybrany p. prof. Uniw. warsz. J. Lewiński.

Z działalności wewnątrz kraju należy zanotować fakt znacznego zwiększenia się liczby członków oraz utworzenia nowego oddziału w Borysławiu.

W Krakowie odbyło się 8 posiedzeń naukowych na których zostały wygłoszone następujące referaty:

- 4. XII. 1927. Prof. Dr. Kreutz: Z badań nad krystalinikum Prakarpat.
- 22. I. 1928. Prof. Dr. Goetel: II Zjazd Assocjacji Karpackiej w Bukareszcie we wrześniu 1927 r.
- 29. I. „ Prof. Dr. Nowak: Dotychczasowy stan badań nad budową Wieliczki,
- 4. III. „ Prof. Dr. Łoziński: Wielkie powodzie zeszłoroczne.
- 4. III. „ Prof. Dr. Rozen: Pokaz minerałów z Alzacji.
- 18. III. „ „ Szafer: Dzisiejszy stan naszej wiedzy o florze i klimacie dyluwjum w Polsce.
- 25. III. „ Doc. Dr. Zuber: Z geologii południowego Montenegro.
- 25. III. „ Dr. Bieda: Nummulty tatrzańskie i karpackie.
- 29. IV. „ Doc. Dr. Kuźniar: Nowe spostrzeżenia dotyczące złóż cynkowo-ołowianych typu śląskiego.
- 29. IV. „ Doc. Dr. Świderski: Z badań w Azji Mniejszej.
- 10. VI. „ Prof. Dr. Kreutz i Prof. Dr. Nowak: O ostatnich opadach pyłu na ziemiach Polski.

Organizacją Zjazdu Pol. Tow. Geol. w r. 1928 zajął się Oddział lwowski Pol. Tow. Geol. względnie wyłoniony przez tenże Oddział osobny Komitet z p. Rekt. Tokarskim na czele.

W dniu 3 września 1928 r. odbyło się Walne Zebranie Pol. Tow. Geol. w Instytucie Geologicznym U. J. K. Przed porządkiem dziennym Prezes T-wa Prof. Dr. Nowak poświęcił kilka słów pamięci członkom, którzy zmarli w ubiegłym roku, przedewszystkiem śp. Prof. U. J. Dr. Wł. Szajnosze, byłemu pierwszemu prezesowi T-wa, następnie śp. Dr. Wł. Żelechowskiemu, długoletniemu sekretarzowi T-wa, śp. prof. Ak. Górn. Inż. St. Sowińskiemu i śp. b. asyst. Uniw. Stef. Bat. p. Al. Makarewicz-Paderewskiej. Walne Zebranie uczciło pamięć tychże przez powstanie.

Po odczycaniu protokołu z ostatniego Waln. Zebrania w Krakowie Prezes T-wa przedstawił sprawozdanie z działalności Zarządu za ubiegły rok 1927/28, następnie przedstawili sprawozdanie sekretarz i skarbnik. Wniosek Komisji Rewizyjnej o uchwalenie absolutorjum został przyjęty przez Walne Zebranie i przystąpiono do wyboru nowego Przewodniczącego, Zarządu i Komisji Rewizyjnej. Przewodniczącym T-wa na następne 2 lata został wybrany

jednogłośnie Prof. Dr. Nowak, również ponownie został wybrany cały Zarząd, a więc zast. przew. Prof. Inż. Karol Bohdanowicz, skarbnik Prof. Dr. Jan Jarosz, sekretarz Dr. Franciszek Bieda, oraz członkowie Zarządu: Prof. Dr. Walery Goetel, Inż. Dr. Ludwik Kowalski, Prof. Dr. Stefan Kreutz, Doc. Dr. Czesław Kuźniar, Prof. Dr. Zygmunt Rozen i Prof. Dr. Jerzy Smoleński. Do Komisji Rewizyjnej wybrani zostali: Doc. Dr. Stanisław Zuber i Dr. Józef Premik.

Oдноśnie do sprawy Zjazdu w r. 1929 po dyskusji uchwalono, że Zarząd poweźmie decyzję czy Zjazd odbędzie się w Tatrach czy w Pieninach czy też wycieczki obejmą obydwie obszary.

PP. Prof. Nowak i Limanowski przedstawili Walnemu Zebraniu sprawę zawiązania t. zw. Assocjacji dla badań czwartorzędu w Europie i Walne Zebranie uchwaliło przez aklamację podziękowanie prezesowi T-wa Prof. Dr. Nowakowi, p. Prof. Dr. Limanowskiemu i wszystkim członkom polskiej delegacji za podjęcie inicjatywy i przeprowadzenie zawiązania tej Assocjacji. Po dłuższej dyskusji Walne Zebranie uchwaliło, ażeby wybrać po 1 reprezentancie z 5 uniwersytetów i z Państw. Instytutu Geologicznego, którzy łącznie z p. Prof. J. Lewińskim sekretarzem-korespondentem tej Assocjacji na Polskę będą tworzyli komisję, która będzie miała za zadanie wprowadzenie w czyn idei Assocjacji czwartorzędowej w Polsce. Wybrani zostali: z Krakowa p. Prof. Dr. Wład. Szafer, ze Lwowa p. Prof. Dr. Leon Kozłowski, z Poznania p. Prof. Dr. Stan. Pawłowski, z Warszawy p. Prof. Dr. Stan. Lencewicz i z Wilna p. Prof. Dr. Miecz. Limanowski. Sprawę wyznaczenia delegata Państw. Inst. Geol. pozostawiono do załatwienia Dyrekcji tegoż Instytutu. Następnie uchwalono zwrócić się do Państw. Inst. Geol. oraz do odpowiednich władz z memorjałem w sprawie reaktywowania wydziału dyluwialnego w Państw. Inst. Geologicznym.

Na końcu uchwaliło Walne Zebranie następujące wnioski:

1) Walne Zebranie Pol. Tow. Geol. we Lwowie w dniu 3-go września 1928 r. poleca Zarządowi poczynienie odpowiednich kroków u Rządu Rzp. aby na przyszłych międzynarodowych kongresach geologicznych, państwo polskie było reprezentowane co najmniej przez 2 delegatów urzędowych, a jednym z nich aby był każdorazowy przedstawiciel (prezes) Pol. Tow. Geologicznego.

Jako motywy tego wniosku: I-o, nauka geologiczna w Polsce a w szczególności reprezentowana przez Pol. Tow. Geol. zajmuje

na arenie zagranicznej poważne stanowisko (utworzenie Assocjacji karpackiej i czwartorzędowej), II-o, państwo polskie jako należące do większych państw musi mieć liczniejszą reprezentację.

2) Walne Zebranie Pol. Tow. Geol. w dniu 3 września 1928 uchwala zwrócić się do Rządu Rzplł. z gorącą prośbą, by dla uświetnienia dziesięciolecia odrodzenia państwa polskiego i pozostawienia potomności trwałej i pięknej pamiątki tego święta, raczył poczynić wszelkie niezbędne kroki w kierunku utworzenia w roku bieżącym Parku Narodowego w Tatrach.

Walne Zebranie zwróciło się do p. Prof. Dr. Tokarskiego, ażeby zajął się rozestaniem tej rezolucji do redakcyj dzienników co też zostało uczynionem.

Wieczorem dnia 3 września wyruszyła wycieczka zjazdu P. T. G. w liczbie około 50 osób do Krzemieńca. Dla użytku uczestników zjazdu udzielone zostały życzliwie przez Dyрекcję Koleji Państwowych we Lwowie na cały czas trwania wycieczki dwa wagony pullmanowskie I i II, oraz III klasy.

Dnia 4 września po gościnnem przyjęciu śniadaniem przez Liceum krzemienieckie wycieczka, prowadzona przez p. prof. Mączaka, udała się na wzgórze królowej Bony. Tutaj wywiązała się gorąca dyskusja na temat genezy kuesty krzemienieckiej. Stwierdzono instrumentalnie poziome ułożenie sarmatu. Zwiedzoną również została Góra Dziewicza. Po obiedzie w Liceum uczestnikom zjazdu prof. Limanowski objaśniał w nadzwyczaj barwnych słowach zabytki historyczne Krzemieńca.

5 września przed południem przyjazd do Berestowca. Po śniadaniu wydanem przez właściciela Berestowca, p. Madejskiego i kierownika technicznego kamieniołomów p. Wodzinowskiego, zapoznano się z geologicznymi warunkami występowania pokrywy bazaltowej, jej spągami i stropem. Szczególną uwagę zwrócono na wapienie z fauną, leżące na bazaltach a w spągu niewątpliwych utworów kredowych. Wiek tych wapieni nie został jeszcze ściśle określony, zastanawiano się nad możliwością jurajskiego wieku tych wapieni. Zarząd kamieniołomu demonstrował również urządzenia techniczne. Po obiedzie zwiedziła wycieczka pozostałe łomy bazaltów.

6 września. Po noclegu we dworze pp. Madejskich wycieczka zjazdu udała się wózkami do Złaznego, gdzie podobnie jak w dniu poprzednim uczestnicy zjazdu zapoznali się z bazaltami a w szczególności z ich stropem. Po obiedzie członkowie

wycieczki spędzili mile kilka godzin w gościnnym dworze kresowym pp. Madejskich.

7 września rano wycieczka przybyła do Klesowa. W kamieniołomie, należącym do przedsiębiorstwa prywatnego, przedstawione zostały przez p. Rylskiego różne typy granitów, aplitów i t. d. W dyskusji największy nacisk położono na geologiczno-tektoniczne stosunki w masywie krystalicznym. W kamieniołomach, będących własnością miast śląskich, zajęto się bliżej mangerytami, oraz podziwiano wspaniałe pokłady litego sjenitu. Po południu zwiedzono inne kamieniołomy, w których szczególną uwagę poświęcono aplitom z granatami. W Klesowie wycieczka Zjazdu została zakończoną, a uczestnicy powrócili do Lwowa 8 września rano.
